

KYRKJEHELING

KYRKJELYDSBLAD FOR ØSTERØY

NR. 2 • MARS 2020 • 45. ÅRGANG

Vatn bergar liv

For å unngå spreiding av koronaviruset føregår årets fasteaksjon kun digitalt. Pengane går til å gje sårbare menneske tilgang til reint vatn og god hygiene. Biletet viser Kila frå Etiopia som hentar vatn i ein brunn Kirkens Nødhjelp har bora opp.

Side 19.

På grunn av faren for korona-smitte er gudstenester, konfirmasjonar og konsertar utsett inntil vidare. Me oppmodar difor alle til å fylgja med både på offentlege kunngjeringar og kyrkjelydens nettsider og Facebook-side.

Jesu siste natt

Side 6-7

Glimt frå trusopplæringa

Side 18-19

Gripande påskevandring

Side 14-15

KYRKJENE PÅ OSTERØY: TILSETTE / RÅD OG UTVAL

Kyrkjekontoret, Lonevåg Senter, Lonevågen 5:
Åpen alle dager; mandag til fredag,
kl. 8.30-14.30.

Tlf. 56 19 22 80

Epost: kyrkje@osteroy.kommune.no

Heimeside: www.osteroy.kyrkja.no

Tilsette:

Kyrkjeverje Edvin Bratli,
tlf. 56 19 22 80 / mobil 980 67 960

Sokneprest Stein Hugo Fykse, 56 19 22 87 /
mobil 909 60 154

Vikarprest Jørgen Grimelid,
mob. tlf. 976 29 020

Kateket Mia Etokebe mob.tlf tlf 409 52 447

Sekretær Miriam Kalland, tlf. 56 19 22 86

Organist Trent L. Bruner
tlf. 56 19 22 84 / mobil 938 89 950

Organist Baard Eikaas
tlf. 56 19 22 84 / mobil 936 72 224

Trusmedarbeidar Helga A. Mjelstad
tlf. 56 19 22 85 / mobil 480 95 658

KYRKJEHELING

Kyrkjelydsblad for Bruvik, Gjerstad, Hamre,
Haus og Hosanger sokn.

Redaksjon for dette nummeret har vore
soknerådsleiarane. Ansvarleg/kontakt for
kyrkjehelsing denne utgåva:
Åge Clausen. aacl@online.no

Stoff til neste nummer vert å sende til
aacl@online.no

Kyrkjehelsing nr. 3 2020 kjem ut torsdag
11. juni. Frist for levering av lokalstoff lokalt
er fredag 22. mai. Redaksjonen vert avslutta
fredag 29. mai.

Layout og trykk: Molvik Grafisk

Påskeandakt

«No livnar det i lundar»

Det finst mange vakre vårsalmar. No er det like før vi
hentar dei fram igjen og syng dei på ny.

TEKST: STEIN HUGO FYKSE

NATUREN FØDES PÅ NY: Der jorda for
kort tilbake var steinhard av frost, veks ein
fin liten blome fram. (Foto: André Kawath)

Kvart år fødes naturen
på ny. Der jorda for kort
tilbake var steinhard av
frost, veks ein fin liten
blome fram, slik me
syng i Elias Blix-salmen
«No livnar det i lundar»
(Norsk Salmebok nr.
844): «*Det er vel fagre
stunder / når våren
kjem her nord / og atter
som eit under / nytt liv
av daude gror*».

«Ein fin liten blome»
(nr. 492) er ein annan
vakker song. Kven som
har skrive den er det

ingen som med visse veit. Men at den er vakker, dét er det mange
som synest. Songen peikar nettopp på den nære samanhengen
mellom påsken og våren: «*Ein dag vil den stormande vinter deg
nå / då vert det vel dødsdagen din / Då kviler eg lunt og har
snøåpa på / til vårsola kysser mitt kinn*».

Påskeevangeliet forkynner vår. Bibelen talar om menneske som
liknar graset og blomen på marka. Vi blir borte. Døden talar sterkt
og ofte brutalt. Det har mange smerteleg fått erfaring med. På
mange måtar deler vi blomstens skjebne. Livet er kort, det går fort
og «staden vår veit ikkje meire av oss». Likevel er det håp. For livet
døyr ikkje. Med Jesus Kristus vann livet. Difor er det håp – håp om
ein evig vår – slik songen over går vidare: «*Ja, glad skal eg vakna
hos Jesus eingong / i morgonen æveleg klår / og blanda med
heilage englar min song / i himlen, dit døden ei når!*»

Elias Blix-salmen over seier det slik: «*Du vår med ljose dagar /
med lengting, liv og song / du spår at Gud oss lagar / ein betre
vår ein gong*». Eller som det heiter i ein annan av våre kjære vår-
salmar; «*Så grønn en drakt, så rik en duft*» (nr. 845) av Carl David
af Wirsén: «*Alt kjød er gress og flyktighet / det tæres fort av elde /
Kun du, Treenig majestet / er evig i din velde! / Med sjel og kropp
skal jeg stå opp / og blomstre i ditt rike / når denne jord må vike*».

God påske!

Gjenoppbyggingen av «Treenigheten»

Prestekaien, Prestenaustet og Bårehuset på Bruvik (populært kalt «Treenigheten») ble restaurert og gjenoppbygget takket være lokale ildsjeler.

TEKST: O. J. STEINER

I september 2010 startet gjenoppbyggingen av Prestekaien på Bruvik. Vi delte jobben i tre bolker. Den indre kai, den ytre og dekket med skjørt.

Totalt 2176 dugnadstimer

Den indre kaien startet opp 15. oktober 2010 med bolting i steinkaien, felling av gran, transport til Bruvikdalen, saging til stender og plank, oppsetting av forskaling og endelig støping av den indre kai. Den 9. september 2011 var første bolken fullført etter 330 dugnadstimer fordelt på 12 deltagere og med 17 kubikk betong.

Andre bolken bestod av nedsetting av påler og påfylling av masse. Det gikk med 60 tonn stein, 22 dypimpregnerte stolper, 50 bolter med tilbehør, tre jernbaneskinner, samt tap av et spett, et kubein og en øks som forsvant i fjorden. 10. april 2013 var topplokket på ytre kai ferdig. Det var nedlagt 539 dugnadstimer fordelt på 10 deltagere og med seks kubikk betong.

Tredje bolken var sjarmøretappen, legging av dekk og skjørt. Vi brukte 438 dugnadstimer fordelt på seks deltagere samt tap av en hammer og et ikke registrert antall skruer. Prestekaien er i dag på 82 kvadratmeter. Det ble nedlagt 1307 dugnadstimer.

Gjenreising av prestenaustet

20.02.2014 startet vi den andre delen av Treenigheten, som

er gjenreising av Prestenaustet. Det var Lars Olav Eilifsen som sto bak ideen, og som «læresveiner» fikk han med seg Arthur Vassdal og O. J. Steiner.

Naustet skulle gjenoppstå som et grindbygg. Tømmer ble hentet på Bruvikdalen. Stavleie, slinder, staver og sperr ble sagt til på en mobil sag ved parkeringsplassen foran Bruvik kirke.

Takheller, som tidligere kom fra et hus på Neset på Bruvik og plassert ved museet på Gjerstad, ble hentet fram, og grind for grind tok naustet form såpass at Arne Høyland den 17.07.2015 kom og foreviget det hele.

Oppussing av bårehuset

Siste delen av Treenigheten var oppussing av Bårehuset på Bruvik. Det sto der avkristnet og slitt. Eternitten på taket var mosegrodd og hullet. Murpussen skallet, kort sagt så bar hele bygningen preg av forfall.

23.04.2019 startet vi opp: Erling Bruvik, Otto Mo og O. J. Steiner. Eternitten ble fjernet. Nytt sutak og takpapp ble montert, og lekter ble sagt til og montert på murveggene. Overskuddsmaterialer fra Prestenaustet ble til villmarks-panel på det nå nyrestaurerte bårehuset. Vi beiset det svart. Nye innkjøpte takheller var det siste som ble montert. Den 03.08.2019 sto Treenigheten ferdig til glede for bygdefolk og tilreisende.

GJENOPPSTÅTT SOM GRINDBYGG: Prestenaustet, som ein meiner er frå om lag 1910, er gjenreist som eit supplement til Prestekaien, men med ei open løysing. (Foto: Erling Bruvik)

Til ettertanke

Kva med evangeliet?

Ingen av oss er gode nok slik me er. Alle treng ein frelsar frå synd og død og dom. Elles er me fortapte.

TEKST: ØYVIND VEVLE

VERDA TRONG EIN FRELSAR: «I vår tid høyrer me sjeldan i forkynninga om syndefallet og dei gjennomgripande konsekvensane det har fått for livet på jorda like til denne dag. Men nettopp det var den vonde bakgrunnen for at verda trong ein frelsar» skriv Øyvind Vevle. (Illustrasjon: Bilete frå ein skulpturpark på Gozo (sjå eigen artikkel side 14-15). Foto: Anne Tafjord-Kirkebø)

Folk har i alle dagar vorte påverka av åndssituasjonen i den tida dei levde i. I dag er det noko me kallar postmodernismen som har stor innverknad på tankegangen vår. Det heiter at kvart menneske er sin eigen autoritet. Objektive sanningar finst ikkje. Noko er sant for meg, og noko anna for deg. «Alt er subjektivt, og ingen ting ligg fast» (Arne Næss).

Kva er så kyrkja si oppgåve i skiftande tider og trendar? Det er å forkynna den tidlause budskapet om frelsa for ei fallen menneskeslekt. Det er fire viktige dreingspunkt i den kristne læra uansett konfesjonar: Ein allmechtig Gud som har skapt alt som er til, og han skapte det godt; eit syndefall av dei første menneska som ramma all skapningen og øydela det gode tilhøvet til Skaparen.

Hat, fiendskap og ondskap av alle slag kom inn i skaparverket og ramma oss menneske hardt; så sende Gud ein frelsar, sin einborne son, Jesus, til jord for å frelsa den fortapte, syndige menneskeslekta; endeleg har Gud ordna med ein evig stad for alle som i trua på Frelsaren går bort frå dette livet.

I vår tid høyrer me sjeldan i forkynninga om syndefallet og dei gjennomgripande konsekvensane det har fått for livet på jorda like til denne dag. Men nettopp det var den vonde bakgrunnen for at verda trong ein frelsar.

Arvesynda, arven frå Adam, er ein realitet som me framleis vert minna om i gudstenesta i syndsvedkjenninga: «*Eg har såra deg med tankar, ord og gjerningar og kjenner den vonde hug i hjarta mitt*». Dette er i samsvar med Jesu ord: For frå hjarta kjem vonde tankar, mord, hor, utukt, tjuveri, falskt vitnemål, spott (Matt. 15,19). Og Paulus skriv: «*Det finst ikkje ein rettferdig, ikkje ein einaste*». (Rom. 3,10).

I dag vert det forkynt mykje om at «du er verdfull, unik, du er elska av Gud, du er god nok». Viss det ikkje vert sagt noko meir, gjev ein inntrykk av at me ikkje treng nokon frelsar. Alle er gode nok slik me er, og Gud er mild og kjærleg. Men den bibelske sanninga er at ingen av oss er gode nok slik me er. Alle treng ein frelsar frå synd og død og dom. Elles er me fortapte.

«*For så elska Gud verda at han gav Son sin, den einborne, så kvar den som trur på han, ikkje skal gå fortapt, men ha evig liv*» (Den vesle Bibelen, Joh. 3,16) Dette er evangeliet som me alle treng. Difor er det så nødvendig med omvending og tru på han som har sona syndene våre.

Plastpose eller papirpose?

Er papirposar meir miljøvenlege enn posar av plast?
Eller gjev dei oss berre ei kjensle av å vere meir miljøvenlege?

TEKST: HELEN TOPPE, DIAKON I SALHUS KYRKJELYD

Menighetsbladet ønsker å vera ei hjelp i kvardagen til å bry seg om miljøet. Vi har ein kamp å kjempe, både for skaparverket og for rettferd.

GRØNT HANDELNETT MED GUL FARGE:

Fleire av dei store butikkjedene deler ut egne handlenett, der tanken er at dei kan brukast fleire gonger. (Foto: COOP)

Mange av oss ønsker å ta gode val som etterlet minst mogleg klimaavtrykk. Kvardagen vår er full av slike val. Skall vi for eksempel velge plastpose eller papirpose?

Ifølgje organisasjonen Framtiden i våre hender (FIVH) er det ikkje meir miljøvenleg å gå over til papirposar, sjølv om plast på ville vegar i naturen er eit stort problem. Dei forklarar dette slik:

1. Papirposar er meir miljøbelastande både å produsere og transportere.
2. Plastposane vi brukar i Noreg utgjør eit mindre problem for dyrelivet enn dei tynne «knitrete» posane som er vanlege i mange andre land.
3. Vi er gode til å gjenvinne plastposar i Noreg, og få norske plastposar hamnar på avveg.

Dersom ein pose først hamnar i naturen, er det definitivt betre om den er laga av papir enn plast, men sidan desse også har sine miljøutfordringar, er det ikkje ei god løysing å erstatte plastposar med papir. Derimot er handlenett som ein kan bruke mange gongar ei veldig god erstatning for både plast- og papirposar.

Plastforsøpling er eit alvorleg miljøproblem. FIVH er meir bekymra for produkt som sugerør, eingongsbestikk, ballongar, is- og sjokoladepapir og platen rundt sekspakker med brus eller øl – sidan det er stor sjanse for at slike produkt hamnar i naturen. Moralen er: Skaff deg gode handlenett, bruk sunn fornuft når du brukar plastposar og kildesorter alt boss.

God påske!

I ÅSANE KIRKE

Babysang for de minste

› Mandag og torsdag kl 12.00
Kom og bli med på babysang i det flotte kirkerommet i Åsane kirke! Sammen synger vi velkjente barnesanger og regler. Sangene gjør vi levende ved hjelp av bevegelser og sansestimulering.

Aktiviteter for de større

› Løvegjengen (4-åringer)	› Leker og materiell
› Førskolegruppe	› Lekerom og gymrom
› Formingsaktiviteter	› Snekerbod

Andre aktiviteter og fellesarrangementer

› Felles samlingsstund	› Åpne familiedager
› Karneval og julefest	› Internasjonal dag
› Turdager/utflukter	› Babymassasjekurs

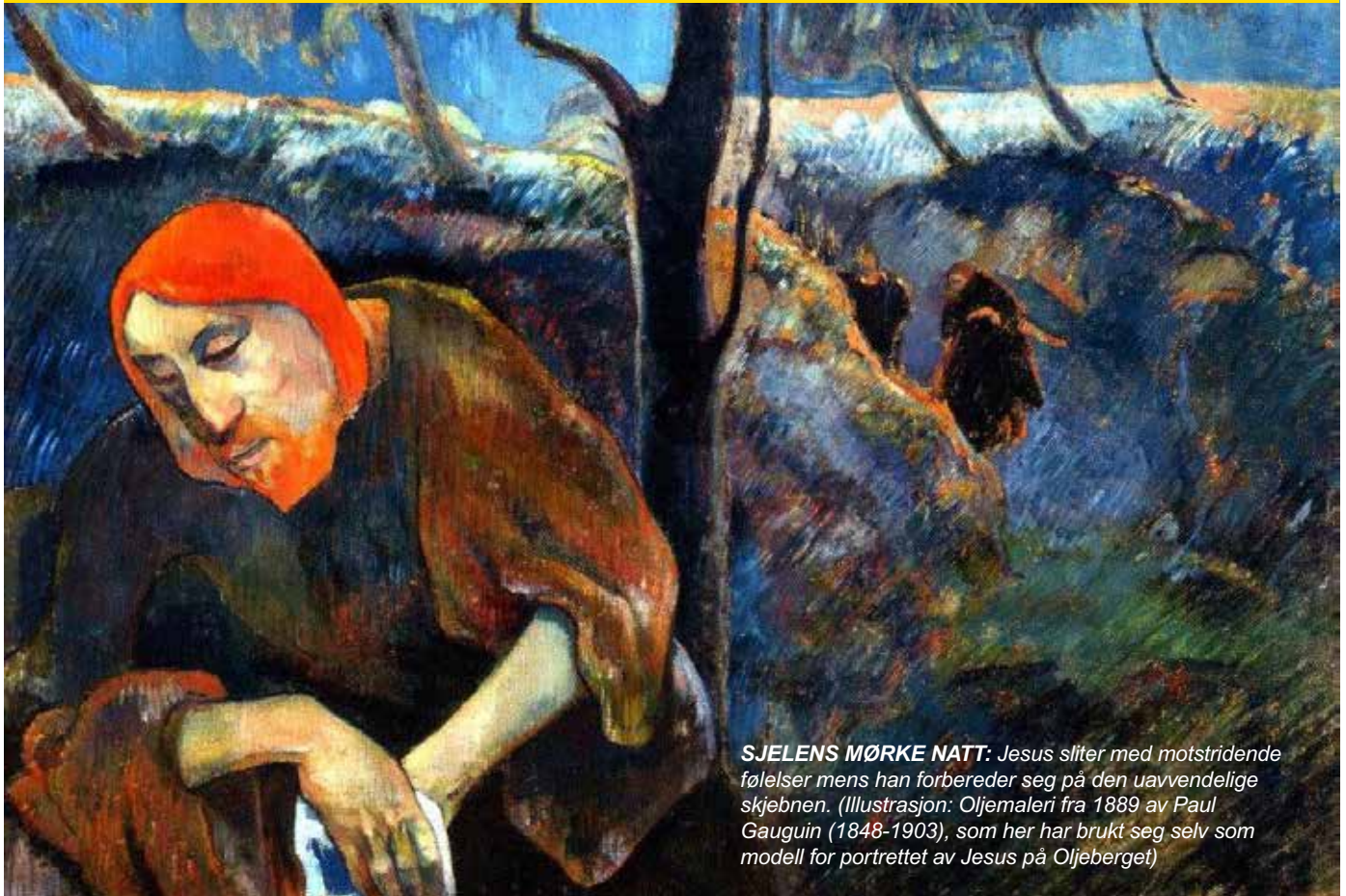
Se vår hjemmeside www.aasanemenighet.no og Stjernen Åpen barnehages Facebook-side «Stjernen Åpen barnehage». Her finner du info om hva som skjer i tiden som kommer. Har du spørsmål? Kontakt styrer Kate Bølstad: 55 36 22 62 / 917 24 471.
Hjertelig velkommen!

www.aasanemenighet.no

Kulturtipset

SJELENS MØRKE NATT: Jesus sliter med motstridende følelser mens han forbereder seg på den uavvendelige skjebnen. (Illustrasjon: Oljemaleri fra 1889 av Paul Gauguin (1848-1903), som her har brukt seg selv som modell for portrettet av Jesus på Oljeberget)

Jesu siste natt

Beethovens oratorium «Kristus på Oljeberget» er knyttet til påsken, og handler om Jesu smerte og indre kaos i Getsemane-hagen natten før han ble korsfestet.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Den store komponistens skrev sitt eneste oratorium høsten 1802, rett etter fullførelsen av det såkalte «Heiligenstadt-testamentet» – et dypt deprimert selvmordsbrev han adresserte til sine to brødre, og som ble funnet i etterlatenskapene etter komponistens død i 1827. «Bare kunsten har holdt meg tilbake fra å avslutte livet mitt» skrev han blant annet.

OMDISKUTERT TEKST

Oratoriets tyske libretto ble skrevet av Franz Xaver Huber (1760-1810), daværende redaktør for Wiener Zeitung, som tidligere hadde skrevet librettoen til Peter von Vinters opera «Das unterbrochene Opferfest».

Beethoven selv stilte seg senere ganske kritisk til stykkets noe ustø libretto. I et brev til Gesellschaft der Musikfreunde fra 1824 skriver han blant annet: «Ikke bruk tid på å diskutere

verdien av denne type dikt. Dersom det var opp til meg, ville jeg heller satt musikk til Homer, Klopstock og Schiller. Skulle noen av disse udødelige poeter by på problemer, så er de i det minste verdige det».

Forlaget Breitkopf & Härtel var enig i Beethovens kritiske vurdering av teksten, og fikk utført store endringer i librettoen. «Jeg vet at teksten er ekstremt dårlig, men til og med en dårlig tekst er brukt som en hel enhet, og da er det veldig vanskelig å unngå å forrykke den ved individuelle rettelser» protesterte Beethoven da han fikk den til gjennomsyn.

Jeg er enig med komponisten. Ordene er mer knagger eller veivisere for følelsene våre, for det er først og fremst musikken som griper oss. Tenk på Beethovens niende symfoni, der han nettopp brukte en tekst av Schiller i sluttcoret. Den praktfulle

SKREVET UNDER EN PERSONLIG KRISE: Beethoven komponerte sitt eneste oratorium høsten 1802, rett etter fullførelsen av et dypt deprimerert selvmordsbrev han adresserte til sine to brødre, og som ble funnet i etterlatenskapene etter komponistens død i 1827. (Illustrasjon: Portrett av Ludwig van Beethoven, malt i 1820 av Joseph Karl Stieler)

musikken som omslutter poetens ord hadde ikke blitt noe forringet om den var satt til en «dårlig» tekst.

EN MENNESKELIG JESUS

Så er det heller ikke lett for ettertiden å se hvorfor samtiden vurderte librettoen til «Kristus på Oljeberget» som dårlig. OK, her er noen litt anstrengte enderim – som her: «*Wir haben ihn gesehen / nach diesem Berge gehen / entfliehen kann er nicht / ja, seiner wartet das Gericht*» («vi så ham gå til dette fjellet, han kan ikke slippe unna, ja, retten venter på ham») – uten at akkurat det er noen sensasjon i klassisk musikk.

Kanskje det er så enkelt som at datidens kritikere hadde forventet et pasjonsdrama som fortalte hele Jesu lidelseshistorie. Oratoriet slutter i stedet med at Jesus aksepterer sin skjebne, og legger vekt på hans egen sjelekamp og beslutning i stedet for den senere korsfestelsen og oppstandelsen.

Verket anses derfor som en mer menneskelig skildring av Jesu lidelseshistorie enn andre settinger, for eksempel de av Bach. Og er det ikke slik, at i den dypeste fortvilelse så blir ord fattige? Sammen med den gripende musikken blir de

derimot levende, ja, det er som om dramaet åpner seg slik at vi kan leve med i den frykten Jesus kjenner på i påvente av den fryktelige torturdøden han snart skal utsettes for.

HOLY SONGS OF JOY

Urfremførelsen av oratoriet ble holdt på Theater an der Wien 5. april 1803. Kritikernes mottagelse etter premieren var blandet. *Zeitung für die Elegante Welt* skrev at oratoriet inneholdt «noen få beundringsverdige passasjer», mens *Freyemüthige Blätter* skrev at stykket var «for kunstig i struktur og mangler uttrykkssevne, spesielt i vokalmusikken».

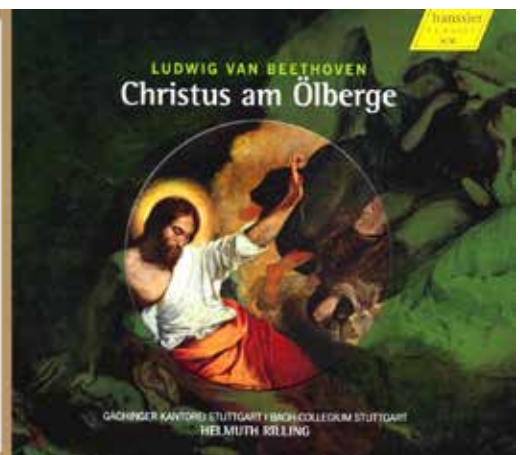
Allgemeine musikalische Zeitungs anmelder var mer vennlig innstilt ni år senere: «*Fremst blant resultatene av denne prisverdige medmenneskelighet er varmen, friskheten, kraften og bredden som ikke kan la være å påvirke alle som hører arbeidet utført på en verdig måte, og som, gitt at de finner den rette disposisjonen i hjertet, vil tillate seg å bli beveget og begeistret*».

Stilmessig er stykket i slekt med opera, og når Engelen ankommer første gang, er det ikke vanskelig å høre inspirasjonen fra «Nattens dronning»-arien i *Tryllefløyten* (komplett med en høy D).

Sluttkoret «*Welten singen*» sammenlignes ofte med Halleluja-koret fra Händels «*Messias*». Det har oppnådd en viss popularitet på egen hånd, og fremføres ofte som et frittstående stykke av kor over hele verden – vanligvis i engelsk oversettelse:

*Hallelujah unto God's Almighty Son
Praise the Lord, ye bright angelic choirs
In holy songs of Joy.
Man, proclaim his grace and glory,
Hallelujah unto God's Almighty Son
Praise the Lord in holy songs of joy.*

Kilder: Wikipedia, tysk original-libretto til «Kristus på Oljeberget», plateanmeldelse i *Gramophone* (september 2000) av dirigenten Christoph Sperings tolkning av verket, samt det medfølgende cd-heftet til dirigent Helmuth Rillings tolkning fra 2014.

ANBEFALTE INNSPILLINGER: De to avbildete plateinnspillingene av «Kristus på Oljeberget» er begge trygge kjøp. Den ene (dirigert av Kent Nagano, 2003) har de mest kjente solistene, og regnes vanligvis som førstevalget. Selv holder jeg en knapp på den andre (dirigert av Helmuth Rilling, 2014), både på grunn av fremdriften («organisk» er ordet) og de praktfulle tolkningene av stykkets to mest populære arier: *Meine Seele ist erschüttert* (sunget av Keith Lewis i rollen som Jesus) og *Preis des Erlösers Gute* (sunget av Maria Venuti i rollen som Engelen).

Åsane DØGNÅPEN
BEGRAVELSESBYRÅ TELEFON
55 18 90 00

OMSORG VED LIVETS SLUTT

WWW.ASANELEGRAVELSE.NO
BLOMSTERBESTILLING 55 19 72 05 | HILDESBLOMSTER.NO
VI LEVERER BLOMSTER FRAKTFRITT TIL
ALLE VÅRE SEREMONIER

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

Arna
GRAVFERDSBYRÅ

Vi kan hjelpe til med
rådgivning og tilrettelegging
ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 24 08 08
www.arna-gravferdsbyraa.no
Lakslia 13 • 5261 Indre Arna

Koba Christensen
BEGRAVELSESBYRÅ

130 års erfaring - Din trygghet i en vanskelig tid.

- Gratis samtale i hjemmet
- Egen blomsteravdeling
- Alle prisklasser - forhåndspris
- Gravmonumenter

Dreggsallm, 5003 Bergen **Telefon: 55 300 800** post@koba.no, www.koba.no

Dåp, konfirmasjon eller bryllup?
Vi har det du trenger for å dekke ditt nydelige festbord!

f Løiten Lys Bergen for mer informasjon.

*Vi holder til på
Åsane Storsenter,
bygg A, 2.etg.*

Løiten Lys Bergen

www.loiten-lys-bergen.no

Kirkens tilbud endres over hele landet

– Vi er opptatt av at folk fortsatt kan gå i kirken og søke ro og trygghet, men mange steder blir det ikke vanlige gudstjenester fremover, sier Atle Sommerfeldt, konstituert preses i Den norske kirke.

Kirken skal være til stede for folk, både i hverdagen og i den krevende situasjonen som nå har oppstått etter at utbruddet av koronaviruset ble til en pandemi. Mange gudstjenester er avlyst, og det legges flere steder begrensninger i forhold til ulike kirkelige handlinger, for eksempel gjennomføring av begravelser og dåp.

– Vi vil holde åpne kirker der det er mulig, sier Atle Sommerfeldt, og oppfordrer hver enkelt til å finne konkret informasjon på bispedømmets nettsider eller i kontakt med den lokale menigheten.

HOLDER ÅPENT DER DET ER MULIG: – Sjekk lokalt hvordan tilbudet er, sier Atle Sommerfeldt. (Foto: Hege Flo Øfstaas)

Kirken følger råd fra nasjonale, regionale og lokale helsemyndigheter. Det skal være trygt å delta på kirkens ulike arrangementer og aktiviteter. Den norske kirke ønsker å være aktivt tilstede for mennesker i alle livssituasjoner, og vil også nå gjøre sitt beste for å være tilgjengelig.

BERGEN GRAVFERDSHJELP

HVORFOR BETALE MER FOR SAMME TJENESTER?

VI HAR FASTPRIS PÅ SEREMONI, SOM INKLUDERER ALT DU TRENGER

DØGNVAKT 55 98 80 00

BERGENGRAVFERDSHJELP.NO
LUNDHAUGEVEIEN 14, 5221 NESTUN

Kjære leser!

Bladet du nå holder i er et resultat av innsatsen fra mange frivillige fingre. Likevel er det en del kostnader med produksjonen av hvert blad.

Stor takk til alle dere som har bidratt økonomisk til bladet, dette er med på å gjøre det mulig å utgi bladet. Vi er frimodige nok til å vedlegge en giro i dette bladet i håp om mulig bidrag til fortsatt utgivelse.

Det er mulig å få skattefradrag på gaver der totalt årsbeløp overstiger kr 500.

På forhånd takk til de som finner anledning!

Vennlig hilsen Bjørn Otto Aarheim,
styreleder for menighetsbladene i Åsane prosti

Påskens kulturelle langlesning

Askeladden i norsk musikkliv

«Jeg fant, jeg fant», ropte Askeladden i eventyret, og så puttet han sine funn i lommen til fremtidig bruk og nytte. «Jeg fant, jeg fant» sier også Harald Herresthal, og så setter han seg til skrivebordet slik at han snarest mulig kan få delt sin nye og spennende oppdagelse med flest mulig.

TEKST: LISE MCKINNON

Norsk biografisk leksikon forteller at kirkemusikeren, komponisten og forfatteren Harald Herresthal ble født 15. januar 1944 i Neuwied am Rhein i Tyskland, og vokste opp i Neuwied, Narvik og Vestfossen i Buskerud.

Videre kan vi lese: «*Harald Herresthal har fra 1970-årene vært en av de betydeligste initiativtakerne innen kirke-musikalsk virksomhet. Som professor ved Norges musikk-høgskole,, som konsertgiver og som faglitterær forfatter har han vært en sentral aktør i utviklingen og fornyelsen av norsk kirkemusikk. Fra 1990-årene har han også arbeidet med norsk musikkhistorie på et bredere felt*».

Etter to siders oppramsing av hva han har bedrevet etter organist- og kantoreksamen i 1966 i Oslo begynner jeg å få pustebesvær. Den samme følelsen fikk tydeligvis svensken som anmeldte Herresthals biografi om Ole Bull, som er på over 1000 sider, han ble «*nåstan svimfærdig. Få anar hur tidsödande och tålmodskrävande arkivarbete kan vara*» (Leif Jonsson, 2011).

«JEG FANT! JEG FANT!»

Nettopp dette er karakteristisk for hele Herresthals skribent-virksomhet: Et grundig «gravearbeid» og like grundige fotnoter der det trengs, opusfortegnelser, registre og kilde-angivelser, og ikke minst, han er alltid raus med takk til dem som har hjulpet i arbeidet underveis.

EN DYKTIG FORMIDLER: Bak «den faglitterære forfatteren» Harald Herresthal gemmer det seg en ekte Askeladd som gledes-strålende roper «jeg fant, jeg fant!», og som virkelig evner å dele sin entusiasme med andre. (Foto: Norges Musikkhøgskole)

Så hvorfor presentere en sånn utvilsomt sprenglærd mann på et par sider i et menighetsblad? Jo, for bak «den faglitterære forfatteren» gemmer det seg en ekte Askeladd som gledes-strålende roper «jeg fant, jeg fant!», og som virkelig evner å dele sin entusiasme med andre. Han har den gode lærers formidlingsevne, har spennende innfallsvinkler og et levende språk, artige sitater, et rikt billedmateriale og i tillegg en sjenerøsitet som varmer når han skriver om sine samtidige komponister.

Hvis Herresthal har en «feil», så er det at han skriver så fengende at slår man opp på en side for å finne en opplysning, så kommer man ikke ned på jorden igjen før der er gått en time eller to.

Karakteristisk for Herresthal er også at fra ett emne blir det gjerne «knoppskytinger» til andre. Etter å ha skrevet en biografi om den tysk-norske 1800-tallsmusikeren Carl Arnold og gullalderen i norsk musikk (1993), fortsetter Herresthal å arbeide med stoffet i boken «Med Spark i Gulvet og Quinter i Bassen. Musikalske og poetiske bilder fra nasjonalromantikkens gjennombrudd i Norge», også den utkommet i 1993.

I arbeidet med sistnevnte fante han stoff som kunne nyttes ved en annen anledning. I forordet til «Edvard Grieg med venner og uvenner. Tegnet og karikert» (1997) skriver han: «*En gjennomgang av vittighetsbladet Vikingen gjorde meg oppmerksom på at flere av karikaturtegnerne yndet å skildre scener fra musikklivet, og at musikk og musikk-instrumenter var en del av miljøet eller referanserammen for andre emner innen politikk og kulturliv*».

SKREV FIREBINDSVERK OM OLE BULL

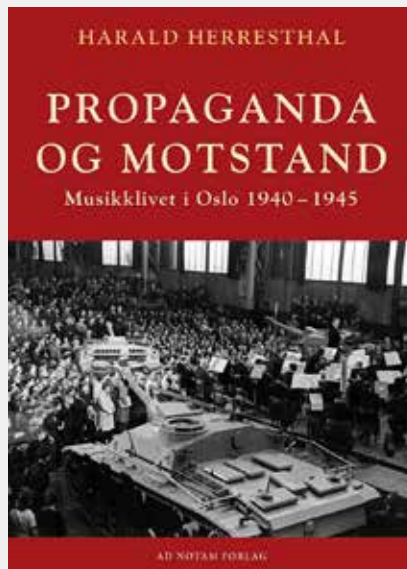
Herresthal har skrevet mye om Ole Bull. I et intervju i Vårt Land i forbindelse med 70-årsmarkeringen i 2014 ble han spurt om hvorfor han hadde utgitt et firebindsverk om Ole Bull. «*Det var litt tilfeldig*», svarte han. «*Jeg skulle skrive noe om Edvard Grieg... og jeg dro til Valestrand hvor tippoldebarnet til Ole Bull holder hus. Men der kom jeg over skuffer og skap fulle med gamle noter og brev som ingen hadde sett etter Bulls død. Slikt opplever man ikke mange ganger i livet og jeg måtte bare samle sammen alt materialet jeg kunne finne*».

I 16 år reiste Herresthal og hans kone Anne rundt for å besøke alle de stedene Bull hadde vært. «Det har gitt meg et spennende liv», var kommentaren til dette. Etter firebinds-verket om Ole Bull (2006-2012), kom «Jorden rundt med Ole Bull» (2012), et hendig konsentrat av Ole Bulls liv og virke som han skrev for ungdom sammen med sin kone Anne.

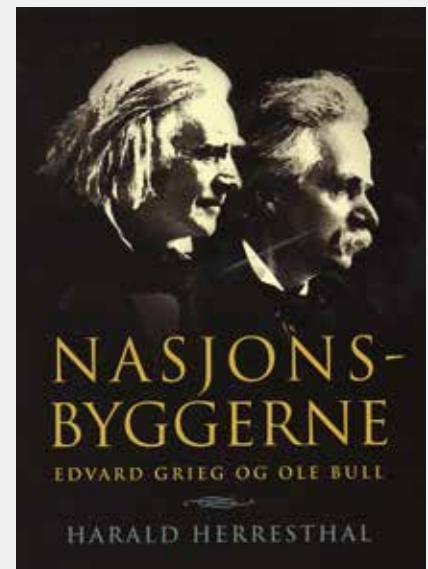
ENGASJERENDE FAMILIEHISTORIE:

Harald Herresthal har skrevet bok basert på hans egen familiehistorie. Moren hans var en ung Narvik-jente som ble forelsket i en tysk militær-musiker, og bodde hos sine tyske svigerforeldre da Harald ble født i 1944.

MUSIKKHISTORIE FRA KRIGENS

DAGER: Harald Herresthals siste bok er en studie av hvordan det nasjonal-sosialistiske regimet brukte tyske og norske sangere, musikere og komponister i propagandaforestillinger og hvordan det norske musikklivet satte seg til motverge.

KOMPONISTER SOM BYGGET

NORGE: Harald Herresthals bok handler om Ole Bulls betydning for Edvard Griegs kunstneriske utvikling og om de to komponistenes rolle som nasjonsbyggere.

BROBYGGER OG DØRÅPNER

Om Harald Herresthal kan det kanskje sies at han både har et norsk askeladdøye som betrakter de nære omgivelsene og et som tolker og ser med et kontinentalt oversiktsblikk. Et hovedemne hos Herresthal er beskrivelsen av spenningen mellom de innvandrete utenlandske musikere med sin europeiske kulturbakgrunn stilt overfor den nasjonale egenart de møter. Altså brobygging, med andre ord.

Et annet emne er døråpner. En liten bok med nettopp tittelen «Døråpneren» kom i 2012. Her beskrives både et langt vennskap mellom to «kruttønner», virtuosene Ole Bull og Franz Liszt, og hva de gjorde for å oppmuntre yngre, norske musikere. Igjen kommer hans målsetting tydelig frem i forordet: «*Ole Bull var en av 1800-tallets største fiolin-virtuoser. Gjennom sitt virke og sin posisjon inspirerte han andre norske musikere og forfattere til å skape kunst av internasjonalt format, og han ble en døråpner for norske musikere og komponister som ville nå utover Norges grenser med sin kunst.*»

Det samme sier han gjaldt klavervirtuosen Franz Liszt, som brukte sin posisjon til å hjelpe frem talenter fra land utenfor de etablerte musikknasjonene Italia, Frankrike og Tyskland. «*I likhet med Bull ble Liszt en døråpner for norske komponister*» skriver han.

Blant de største døråpnere står for øvrig Herresthal selv med sitt utrettelige arbeid for norsk musikk og våre dagers norske komponister. Han har vært medarbeider for «Norsk Musikk-historie» i tre bind, vært bidragsyter til utgivelser av de to store internasjonale musikkleksika (det engelskspråklige «Grove» og «Die Musik in Geschichte und Gegenwart» –

hvor han hadde hovedansvaret for artiklene om norske komponister), skrevet artikler, holdt foredrag og vært utøvende musiker.

KULTURHISTORIKER, KIRKEMUSIKER OG KOMPONIST

Herresthal fikk erfaring som organist i flere menigheter før han begynte å arbeide ved Norges musikkhøyskole i 1973. I årene 1969-1988 var han musikkritiker for Aftenposten. Han har gitt ut flere bøker om norsk musikk på utenlandske forlag.

Kanskje er det flere som får åndenød når vi kommer til dette sitatet fra Norsk biografisk leksikon: «*Han har vært medlem av en rekke musikkutvalg innen Festspillene i Bergen, Kirkefestspillene i Kristiansand, Utenriksdepartementet og Norsk Kulturråd, og han arbeidet med flere nordiske og internasjonale konferanser, utstillinger og utgivelser.*»

Men kirkemusikeren, hvor ble det av ham? Jo, han var selvfølgelig der også. Han var med i utvalget for Norsk salmebok (1985), hvor åtte av hans melodier er med, blant annet til tekster av Eivind Skeie og Svein Ellingsen. Videre har han komponert melodier til salmer i finske, svenske, danske, tyske og amerikanske salme- og sangbøker og andre kirkesamfunns sangbøker. Norsk biografisk leksikon navngir bare to komposisjoner; *Brenn, hjerte, brenn* (1979) og *Alle store har vært små* (1986).

Om hvordan og hvorfor han begynte å komponere forteller Herresthal i et intervju i forbindelse med 70-årsdagen. Da sønnen Peter skulle få sin fireårsbok, syntes ikke faren melodiene til barnesalmene var noe særlig. «*Jeg tenkte: Hvorfor ikke lage proffe melodier også til barn? Som også*

kan synges av voksne? Det var slik jeg startet å komponere» (Vårt Land 17. januar 2014).

På spørsmål om hvorfor han valgte å utdanne seg til kirke-musiker, fortalte han at han hadde vært med i ungdoms-arbeidet i en menighet hvor hans onkel Per Nordsjø var prest: *«Han trengte noen til å spille orgel. Det var morsommere å lede an på orgelet enn å telle takter i et orkester».*

Men for å vende tilbake til forfatteren, så har han, ifølge Norsk biografisk leksikon, skrevet *«flere viktige oversikts-artikler om et emne der den norske litteraturen har vært meget sparsom, samlet i Korallen og salmesangens historie i boken En ny sang for Herren».* Og selvfølgelig har han skrevet om andre norske kirkemusikere: Conrad Baden, Arild Sandvold, Egil Hovland og Knut Nystedt. Og ja, i 2007 ga han ut «Musikkens verden. Den klassiske musikkens historie» på over 600 sider. Der er han eneforfatter.

EN TSJEKKER I NORSK MUSIKKLIV

Herresthal har også gitt flere bidrag til Trolldhaugens skrift-serie. Her skal bare nevnes artikkelen «Ferdinand Schediwy og tsjekkere i norsk musikkliv», fordi den behandler et av de motivene han er mest opptatt av, nemlig møtet mellom ulike kulturer og bygging av nasjonal identitet.

Schediwy kom til Bergen hvor han ble konstituert som byens siste stadsmusikant i 1837. Senere ble han kantor og dom-organist, og fra 1850 også musikk lærer på Tanks skole – hvor Edvard Grieg ble en av hans elever.

Dessverre er det ikke plass til å fortelle alle de morsomme anekdotene som Herresthal gjengir om originalen Schediwy. Men avslutningen formulerer kort og greit et av hoved-motivene til Herresthal:

«Musikere fra Böhmen og Mähren kom fra land der musikken allerede spilte en rolle i den nasjonale identitets-utviklingen. Både direkte og indirekte kom de til å virke inspirerende på de norske komponistene. Arthur Reicha påvirket Waldemar Thrane, og i Bergen dannet innsatsen til Carl Scharr og Ferdinand Schediwy på hver sin måte utgangspunktet for Edvard Griegs nasjonale oppgave – å virkelig forløse den norske tonen».

«EN FAMILIE I HJERTET AV EUROPA»

Den boken av Herresthal som vil være av videst og mest generell interesse er etter min mening «Min mor valgte meg. Et krigsbarns familiehistorie». I et intervju til 70-årsdagen i 2014 uttalte han at han hadde lenge hatt lyst å skrive historien om den unge norske jenten fra Narvik og den tyske militærmusikeren som forelsket seg og som ventet barn, med alle de komplikasjoner det både følelsesmessig og praktisk innebar i den tiden.

Dette er ikke bare en bok om livslang kjærlighet, det er en mye videre slekts- og kulturhistorie. Første kapittel er kalt «Herresthal. En familie i hjertet av Europa». Her forteller han om faren, Heinz, som var en kjent restaurantmusiker i mellomkrigstidens Tyskland. Så går boken over til å omtale slekten til moren, Bjørg, født Nordsjø, som var lillesøsteren til den kjente sangeren Egil Nordsjø.

Boken har med mye om musikklivet i Narvik – foruten

krigshistorie fra «innsiden» både i Norge og senere i Tyskland, da Bjørg måtte reise dit for å bo hos sine svigerforeldre hvor Harald ble født i 1944.

Begge Bjørgs foreldre var lærere og svært aktive i byens musikkliv. Peter Nordsjø hadde dannet et guttekor som ble berømt, men han kritiserte nazistenes nyordninger i skole-verket så skarpt at han ble forvist fra byen. Mens han var borte, utviklet kjærlighetsforholdet seg mellom yngste-datteren Bjørg og Heinz Herresthal.

BLE GIFT UTEN FREMMØTE

Heinz ville gifte seg med Bjørg, men Wehrmachts forordninger tillot ikke ekteskap med utenlandske kvinner så lenge krigen pågikk, uten etter helt spesiell søknad hvis det dreide seg om «rasemessig beslektede personer». En slik søknad ble endelig sendt til Hitlers kontor i Berlin og innvilget for Heinz' ved-kommende. Men da Heinz skrev til Bjørgs far og ba om hans datters hånd, var svaret «kun over mitt lik».

Det ble bestemt at den beste løsningen ville være at den snaut 20 år gamle gravide Bjørg skulle foreta den lange, kronglete, og farefulle reisen til sine tilkommende svigerforeldre i Tyskland. Hun ble tatt godt imot av Heinz' familie, og så begynte tilpassingen til en helt fremmed tilværelse. Selve «fjerngifter-målet» er så pass sært at Harald skal få fortelle om det selv:

«Heinz hadde nesten begynt å oppgi håpet om at ekteskapet med Bjørg skulle gå i orden. Det var gått fem måneder siden Bjørg hadde født ham en sønn, og han hørte fortsatt ingen-ting. Men da han minst ventet det, kom beskjeden: 'De skal bli gift i dag' sa major Hesse om morgenen den 14. juni 1944. Heinz fikk beskjed om å stille opp på militærkontoret i full uniform, med stålhjelm og nypussede støvler (...) Ved fremmøtet ringte majoren til Stadesamt i Heddesdorf. Deretter måtte Heinz underskrive et papir, og så var ekte-skapet inngått. Senere fikk Heinz vite at Bjørg overhodet ikke hadde vært til stede på kontoret i Heddersdorf under seansen. Alt var gått så fort at han nesten var sikker på at hun ikke hadde fått vite at hun var blitt gift før flere dager senere».

KOM TIL NORGE I 1956

Boken er velskrevet og interessant og varmt anbefalt fordi den ikke bare er en familiehistorie, men musikkhistorie og en beskrivelse av krigsårene og de problematiske etterkrigsårene sett både fra norsk og tysk side.

Harald Herresthal slutter boken med året 1956 (det var mor-faren som valgte et norsk kongenavn til gutten, så familien ble forsonet til slutt). Han flyttet med foreldrene til Norge i 1956, der Heinz fortsatte sitt virke som musiker og musikk-pedagog i Vestfossen hvor de slo seg ned.

For enkelte mennesker later døgnet til å ha mer enn 24 timer. Herresthal har tydelig vist at han ikke bare har arvet begge foreldrenes musikalske gener i rikelig monn, men også de to slektenes store arbeidskapasitet.

I eventyret klarte Askeladden å målbinde prinsessen. Ingen har imidlertid klart å målbinde Herresthal. Så sent som i mai 2019 kom hans nyeste bok «Propaganda og motstand. Musikklivet i Oslo 1940-1945».

Glimt fra bibelhistorien

Hvem var Moses?

«Loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus.» (Joh. 1,17). Denne kontrasten finner vi gjennom hele Det nye testamentet. Moses var den store troshelten i Det gamle testamentet, men i Det nye testamentet overstråles han av Jesus, Guds endegyldige representant.

TEKST: ROLF RASMUSSEN, SENIORPREST I ÅSANE MENIGHET

JESUS, MOSES OG ELIA: Peter hadde med egne øyne sett Moses og Elia møte Jesus på forklarelsens fjell. (Illustrasjon: Maleri fra 1865 av Carl Bloch).

Moses var født hebreer, men vokste opp ved Faraos hoff som pleiesønn for Faraos datter. I voksen alder ser han sitt folks utsatte situasjon, og i solidaritet foretar han et drap på en egypter som plager en israelitt. Dermed må han rømme fra landet, og drar helt til Midjan ved Akaba-bukten. Her treffer han presten Jetro, som blir svigerfaren hans.

Mens han passer Jetros småfe, får han se et merkelig syn: en tornebusk som

brenner, uten å brenne opp. Da han går nærmere, kommer en stemme ut av busken som sier: «Kom ikke nærmere! Ta dine sko av deg! For det stedet du står på, er hellig grunn» (2. Mos. 3,4). Så sa Herren: «Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud» (2. Mos. 3,5). Moses får så oppdraget å føre Israelsfolket ut av Egypt, og får gå i et nytt navn: «Gud svarte Moses: «Jeg er den jeg er. Slik skal du svare israelittene: 'Jeg er' har sendt meg til dere» (2 Mos. 3,14)

Moses har først lite hell med å spørre Faraos. Etter mange forespørsler der Faraos stadig nekter folket å dra (Egyptens syv plager) kommer folket endelig av gårde. Faraos angret nok en gang på at han har tillatt dette, og drar etter med sin hær. Ved bredden av Sivsjøen når de igjen israelittene, som synes fortapt.

Men Moses får beskjed om å rekke sin hånd ut over sjøen, og underet skjer: vannet viker unna, og folket kan unnsnippe ved å gå på bunnen. Da egypternes hær forsøker å følge etter dem, slår vannet tilbake og drukner alle. Israelittene er reddet. Det glemte de aldri; det gikk inn i deres kollektive minne: Gud reddet dem ved hjelp av det Moses gjorde.

Da de nådde fjellet der Moses hadde fått sitt kall, sluttet folket en pakt med Gud. Moses tok imot de ti Lovens bud, og folket erklærte at de ville holde dem. Med blodet av okser skvettet på alteret og på folket ble pakten sluttet. Men det varte ikke lenge før folket viste seg å være en vrangvillig

størrelse. Mens Moses var på fjellet samlet de inn gullet sitt, smeltet det om, laget en gullkalv og tilba den.

Moses ble rasende da han kom ned og fikk se dansen rundt gullkalven. Gud var også skuffet, og lurte på om han måtte begynne med et nytt folk, som kunne ha Moses til stamfar. Nei, sa Moses, det må du ikke gjøre – da vil hele underet ditt ved Sivsjøen se ut som en meningsløshet (2. Mos. 32,7-14). Dermed ble folket reddet igjen, denne gang på Moses' bønn.

Det skulle ikke mangle på vanskelige episoder gjennom ørkenvandringen. Hvor skulle de få mat fra? Gud ordnet med en slags spiselig dugg som kom hver natt. De kalte det for «Hva er det?» (Ma nah?). Det mettet, men var ensformig kost. Hva med vann på ørkenferden? Moses måtte kalle frem det skjulte grunnvannet fra klippene med sin stav.

Når vandringen dro ut i årevis, var det mange som begynte å lengte tilbake til Egypt – der hadde de i alle fall hatt mat og drikke, selv om de var egypternes slaver. Da var Moses mang en gang like ved å gi opp (4. Mos. 11,10-15). Men Gud sørget for kjøtt i form av vaktler som fløy til leiren i store flokker, så de kom seg videre.

Og da Aron og Mirjam, bror og søster til Moses, våget å kritisere ham, ga Gud dem svar på tiltale: «Slik er det ikke med min tjener Moses. I hele mitt hus er han den mest betrodde. Ansikt til ansikt snakker jeg med ham, i klare syn, ikke i gåter, Herrens skikkelse ser han. Hvorfor var dere ikke redde for å ta til orde mot min tjener Moses?» (4. Mos. 12,7-8).

Vmot slutten av vandringen (og sitt liv) kom Moses med en merkelig profeti: En gang skulle Gud igjen løfte opp en profet som skulle være like stor som Moses (5. Mos. 18,15-19). Selv fikk han ikke komme inn i det lovede land; han døde utenfor, i landet Moab. Men folket glemte aldri denne profetien.

Da døperen Johannes sto frem, var dette et av spørsmålene han fikk: Er du Profeten? (Joh. 1,21) Men det nektet han. Peter derimot visste bedre: Dette handlet om Jesus! (Apgj. 3,20-26). For Peter hadde med egne øyne sett Moses og Elia møte Jesus på forklarelsens fjell: «Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Da ble han forvandlet for øynene på dem. Ansiktet hans skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset. Og se, Moses og Elia viste seg for dem og snakket med ham» (Matt. 17,1-3, se også 2. Peter 1,16-18).

Og Hebreerbrevet slår fast det som ble kirkens konklusjon: Moses var en stor og tro tjener for Gud – men Jesus var Gud selv, så lovprisningen hørte ham til (Hebr. 3,1-6).

Stykket er en forkortet/tilpasset versjon av seniorprest Rolf Armand Rasmussens foredrag på Rasteplass høsten 2019.

Tillit, trygghet og troen på det gode

Jeg hørte forleden at Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder det å ha tillit til hverandre. En flott topp å havne på – og virkelig noe å leve opp til.

TEKST OG FOTO: THRUDE DEISZ

TILLIT OG TRYGGHET: Bildet er fra sommeren 2000, og viser skribentens barnebarn Håkon sammen med hunden Zana. (Foto: Thrude Deisz).

Dette med tilliten gjelder ikke bare i forholdet til familie, venner og naboen – vi har så menn tillit til våre med-mennesker generelt: våre idrettsfolk doper seg ikke, politiet er ikke korrupt, og folk flest lar seg ikke bestikke.

Nordmenn er tidligere rangert blant de lykkeligste i verden. Lykke og tillit er antakelig horn på samme bukken – i alle fall er det slett ikke utenkelig at det ene er en følge av det andre, uansett hvordan man snur på det. Men – uten å hovere – vi har vel alltid hatt en slags idé om at vi tilhører et ærlig folkeferd. Til å stole på. Som stiller opp.

Kanskje har vi tatt det som en selvfølge, fordi det var en del av barnelærdommen – noe vi er oppdratt til og har hatt gode erfaringer med, og som har gitt oss trygghet og god ballast i livet. Jeg tror at det er denne arven fra våre forfedre, som tross tøffe levevilkår og lange arbeidsdager likevel hadde overskudd til å være tydelige; lære oss forskjell på rett og galt, høviskhet og folkeskikk – den har definitivt vært med på å skape våre idealer, og gjort landet vårt til det det er i dag.

Håvamål har faktisk også en rekke gode råd for mellom-menneskelig atferd, men fremfor alt er «De ti bud» glimrende

leveregler for oss, den gang som nå – og enten man er en kristen eller ikke.

Det var i 60-årene. Vi hadde besøk av et eldre amerikansk ektepar jeg var blitt kjent med på «Gamle Bergen» året før. De hadde vært en tur til byen på egenhånd, og kom tilbake aldeles fortvilet og uten lommebok. Politiets hittegods-avdeling ble fluksens kontaktet. Etter litt venting kunne en fornøyd stemme fortelle at jo, de nettopp hadde fått inn en lommebok. Den hadde ligget på en benk i Byparken. Lommeboken ble hentet, og ikke en krone manglet.

Våre overveldete gjester vekslet mellom vantro, voldsom begeistring og dyp takknemmlighet. De var forvisset om at noe lignende aldri kunne ha skjedd i noe annet land i verden.

Før het det jo at «et ord er et ord og en mann er en mann». Det er heller ikke så lenge siden man sa at et muntlig løfte er like bindende som et skriftlig. Juridisk gjelder ikke det lenger.

Det hevdes også at vi er verdens mest naive folkeferd. Kanskje det er en luksus vi kan tillate oss fordi vi har anledning til det? Men blir man lurt mange nok ganger så gjør det noe med oss.

Likevel tror jeg at folk stort sett er ærlige og vil hverandre vel. De fleste erfarer at vi kommer lenger med positiv og vennlig imøtekommenhet enn kjølig avmålthet, forutinntatthet og mistro.

Dessuten er det å kunne stole på noen og bli stolt på dyrebare gaver fra oven. Så er det en desto større ugjerning å foreta seg noe som ødelegger tilliten.

Barn er i utgangspunktet tillitsfulle. De stoler betingelsesløst på dem de er glade i. Jeg har alltid trodd det er derfor det heter at vi må bli som et lite barn igjen for å komme inn i Guds rike, det vil si for å tro.

Påskevandring på Korsets veg

JESUS DØR PÅ KORSET: De talende uttrykkene på skulpturene gjør dette spesielt gripende å se på.

Gozo har en attraksjon du ikke finner omtalt i guidebøker. Merkelig egentlig, da dette er en tur i motbakke som jeg for min del ikke glemmer.

TEKST OG FOTO: ANNE TAFJORD-KIRKEBØ

Malta og Gozo – de to største øyene i øyrepublikken Malta – har svært mange kirker og såkalt hellige steder. Flere enn noe annet land per kvadratkilometer har jeg lest. Under et besøk her er besøk i kirker og katedraler så absolutt et must. Vakre er de, enorme er de også, mange av dem.

Det er under et besøk på Gozo i en av de største, Ta' Pinu, at vi kommer over en liten veg som ikke sto i guideboken. Det er korsets veg, «via crucis». Vi var med et vennepar, og som alle som har reist sammen med venner vet, så er en ikke alltid helt enige i hva en skal bruke mest tid på. Derfor var det litt vanskelig da vi begynte å gå denne smale vegen, en slags kjerreveg, for å få bedre utsikt over Gozo, for den gikk i høyden, opp mot et lite fjellplatå.

Alle ønsket utsikten, men var det for langt å gå, og ble det for tøft i solen? Vi hadde allerede sett de første statuene og hadde veldig lyst til å vite hva dette var og hvor det endte, så vi ble nok litt vel ivrige til å fremme vårt syn: dette må vi se! Det gjorde vi, men kunne ikke bruke så mye tid her som vi skulle ønsket.

I disse kalde hvite statuene trer selve handlingen frem. De nedlatende og spottende romerske soldatene. Jesus med tornekrone og skiltet «Jødernes konge» rundt halsen. Jeg ser hendene som spikres fast. Jeg ser handlingen utføres. Og det gjør så vondt.

Det lille fjellet – det er jo ikke høye fjell på Gozo – var mer en ås som besto av kalkstein, til dels lite omdannet enkelte steder. Vi fant ofte fossiler som vi lett kunne se hva var. På vegen opp til dette platået slynget kjerrevegen seg rundt åsen til den nådde toppen som var helt flat. Utsikten var enorm! I midten av platået var det bygget et amfiteater som blir brukt under kirkelige arrangementer. Her var det nærmest som et stort alter som svevde over og holdt det under oppsyn.

STERKE FØLELSER

Det er bratt å gå. Det er varmt. Vi ser at statuene har tall og et lite skilt med en kort tekst på maltesisk. Statuene er høye – tre ganger høyere enn oss, minst. De består av to til seks personer etter motiv. De er enkle. Ved første øyekast ikke så spesielle. Ved nærmere ettersyn ser vi at de uttrykker følelser. Sterke følelser på godt og vondt.

Vi går og går. Vi tar bilder. Vi skjønner ikke teksten på statuene, men aner hva det er. Vi ser Jesus i Getsemane, under det siste måltidet, sammen med disiplene, med Maria. Etter hvert går det opp for oss at det er påskens budskap vi ser. Eller rettere, statuene viser det som skjer, i den rekkefølgen det skjer. I landskapet. Som regel på siden og over vegen slik at vi ser opp på dem.

Statuene er plassert i naturen, ingenting er endret for at de skal se penere ut. Her er stein, kaktus og nakent landskap. Solsvidd. Tørt. Er det stor kunst det vi ser? Vi vet ikke. Vi har sett så mye; gullkledde overdådige skulpturer, malerier og innredning i de mange kirker vi har besøkt. Vakkert, å ja. Rører det oss, beveger det oss? Ikke egentlig. Det er for voldsomt. Iblant nesten på grensen til det vulgære i all sin overdådige prakt.

På denne vegen, i solsteiken – marmoren skinner så det gjør vondt i øynene – her skjer det noe. Om du aksepterer påskens innhold: Ja. Jeg ser hva som skjedde, hva som bokstavelig talt skjedde. I disse kalde hvite statuene trer selve handlingen frem. De nedlatende og spottende romerske soldatene. Jesus med torne kronen og skiltet «Jødernes konge» rundt halsen. Jeg ser hendene som spikres fast. Jeg ser handlingen utføres. Og det gjør så vondt. Jeg ser kvinnene ved graven. Så dødt, så trist. En av dem tankefull. To som forsøker å trøste hverandre. Dette er graven. Dette er døden. Dette er håpløsheten i all sin gru.

FRA GRAVEN TIL OPPSTANDELSEN

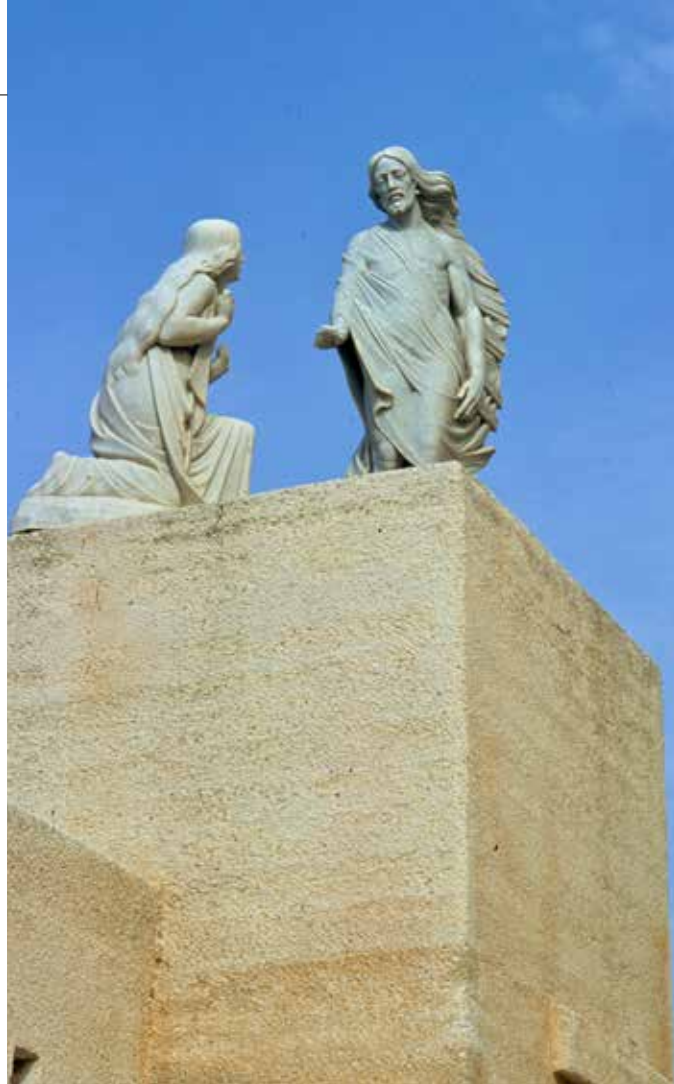
Vi er oppe. Toppen av åsen gir oss en eventyrlig utsikt. Skilt nr. 14, på statuen «Fra graven til oppstandelsen», den ruver over platået, over amfiteateret. Det er påskedag. Det er noe opphøyet over det, der statuen nesten flyter over alt det som er skjedd før. Hvordan skulptør Alfred Camilleri Cauchi har klart å få frem disse følelsene i den kalde marmoren! Bildene gjør at jeg kan se på dem nøye. Kjenne på det som skjedde.

For meg har denne vegen kommet tilbake i minnet mange ganger. Dette var egentlig første gang det virkelig gikk opp for meg hvor forferdelig det var, det som skjedde. For dem som deltok, men ikke hadde regien. Hvor smertefullt det var. Så uendelig trist og uforståelig for dem som ble direkte berørt den gangen.

Og jeg tenker – er det fordi jeg ikke tar meg tid til å ta det inn over meg? I hjertet mitt, i tankene mine? Kan påskemorgen bli riktig det, påskemorgen!, om jeg ikke tar dette inn over meg som noe som faktisk skjedde? Korsets veg skjer ikke bare – lever ikke bare – i Bibelen. Den er faktisk en veg jeg kan gå.

ET STED FOR ENIGHET OG BØNN

Senere har jeg funnet ut at statuene er laget i hvit carrara-marmor og ble plassert her tidlig på 1980-tallet. De er laget i Italias «Lille Athen», Pietra Santa. Denne lille byen i Toscana har svært mange statuer i marmor og bronse, derav kallenavnet. Statuene er basert på Alfred Camilleri Cauchis

OPPSTANDELSEN: Jesu' uttrykk er så fylt av smerte og kjærlighet at jeg fortsatt gripes av det, selv om det er flere år siden jeg besøkte Gozo.

design. De er 14 i alt, statuer som synliggjør påskens budskap like fra nattverdsmåltidet. På platået, på toppen, over amfiteateret, viser den siste statuen Jesu himmelfart.

En søndag hver påske arrangeres en pilgrimstur til Korsets veg. Den foregår i skumringstimen; gammel og ung går med lys og lyfter opp til toppen. Stemningen er magisk, selvsagt, på grunn av temaet, men du får nok også en utrolig fin opplevelse av stedet og landskapet rundt denne kvelden.

Hvordan ble denne vegen til? Ifølge de lokale bodde det en hellig mann, Frangisk Portelli fra Gharb her på slutten av 1800-tallet. Han hevdet at han en dag hørte stemmen til Jomfru Maria komme fra bak et bilde av henne i kirken sin. Hun ba ham om å tilbe henne ved å gjøre en pilgrimsvandring. På slutten av 2. verdenskrig begynte tilhengere å foreta pilgrimsvandring opp denne åssiden som et tegn på bot og anger. Stien ble til som en Korsets veg for pilgrimer.

Etter at vi var her er det kommet til en hage: Gholja Ta' Ghammar. Den skal symbolisere og være et sted for enighet og bønn, særlig i forbindelse med påsken. Denne bibelske hagen har endemiske trær, det vil si trær som finnes på Gozo, som granatepletrær, sypresser og tamarisk. En ny del av hagen ble nylig innviet som Fredshage. Den består av 50 oliventrær. Dette treet symboliserer fred. Det hevdes at flere av trærne i Getsemanehagen (fra hebraisk «gat shemanim», som betyr «oljepresse») i Jerusalem kan dateres til Jesu tid.

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg? Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

Åsane Senter • Sletten Senter

Alltid en anledning!

TOPPEBLOMSTER
- fra hjerte til hjerte

www.toppeblomster.no Tlf: 55 18 03 00

EIDSVÅG AUTO AS

Aut. bilverksted • Karrosseri
Lakkeringsverksted
Eidsvågbakken 21 - 5105 Eidsvåg

Tlf. 55 25 10 20

www.eidsvaagauto.no - Følg oss på Facebook

MCA CAR SERVICE
GODKJENT VERKSTED

ADVOKATGRUPPEN BERGEN

• Arv/gaver • Familie • Ektepakter • Samliv
• Kontrakter • Kjøp/salg • Trafikk- og transportrett.

15 prosent rabatt til nye klienter fra Arna, Åsane og Osterøy! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen • Telefon: 920 41950
E-post: bernhard.hauge@agbergen.no • www.agbergen.no

Rolf's Matbu og Selskapsservice

EIDSVÅG I ÅSANE • 29 ÅRS ERFARING

Vi leverer eller du henter!

VI LAGER MAT TIL:

- Konfirmasjon
- Dåp
- Runde dager
- Kurs
- Minnestunder

Eidsvågveien 150 • 5105 Eidsvåg i Åsane
Tlf: 901 58 960 • post@rolfsmatbu.no
www.rolfsmatbu.no

Advokatfirmaet
Sigrun Pedersen M.N.A.

Arv/gaver
Barnerett
Familierecht
- sambo/ekteskap
Samlivsbrudd
Kjøp/salg fast eiendom
- bolig/hytte

Littleåsv. 49, 5132 Nyborg.
Inng. C, 3. etg. (Bergen Kontorhotell)

Tlf.: 55 18 86 00
advokat.sigrun.pedersen@hotmail.com

Kjøkken • Bad • Garderobe

JC INTERIØR

Salhusveien 55, 5131 Nyborg
Tlf. 55 53 98 40
www.jcinterior.no

Besøk en av Norges største shop in shop

LENE BJERRE DESIGN

Hellige ullklær til hele familien får du på **Janus Kultursenter**, Espeland eller på nett: www.janus.no

JANUS
NORWAY
since 1895

Foto: Lukas Kaffer

PÅSKE

Budskap om frelse
nytt liv og glede.
Himmelens Herre
som er til stede.

Nattverd og dåp
gir oss nytt håp.
Herlig er livet
som er oss givet.

Knopper som brister
frø som gror,
naturen som våkner
til liv på jord.

MARIANNE HÆGGLUND

Innsamling av klær, sko og sengetøy til Ukraina

v/Tro-Håp-Kjærlighet

Første og siste lørdag i mnd. kl. 12-14.00
v/Lærerhøyskolen på Breistein, Olav Bjordalsvei 43

Pakkes i sekker - kr. 50.- pr. sekk

Kontaktperson: 99 64 24 70 • www.thk.no

Det er ingen selvfølge at noen ordner bursdagsgave

Tusenvis av barn i Norge opplever at det knytter seg i magen hver dag.

Vil du hjelpe familier som sliter med alkohol- og rusproblemer?

Send VIPPS til 13130 (valgfritt beløp)

Send SMS "BK VENN" til 2210 (kr. 100)

Thunestvedt

Din lokale elektriker for små og store oppdrag

Osterøy 56 19 39 00 | Arna 55 39 19 00 | inst@thunestvedt.no

thunestvedt.no

REMA 1000

5282 Lonevåg | 56 39 22 30

YX Osterøy Servicesenter
 5281 Valestrandsfossen
 56 39 41 86
 Mob. 902 96 665

Revheim Gravferdshjelp ANS

 Står til teneste og ordner alt
 det praktiske ved dødsfall.
 Kjem gjerne heim for samtale.

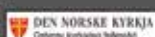
 Sissel Revheim & Karin Revheim
 Tlf: 481 37 815/992 97 112
 Epost: revheim@grhjelp.no

KORKONSERT

TYSNES KAMMERKOR
 TRENT BRUNER, DIRIGENT
 SONGLAGET ALVIDT-MANGER

LØRDAG 09. MAI 2020 KL. 1800,
HOSANGER KYRKJE, OSTERØY

 Vaksen og honnør - Kr 100,-
 Student - Kr 50,-
 Born under 12 år -Gratis

 Med helsing fra Hosanger sokneråd
<http://www.osteroy.kyrkja.no>

KONSERT MED

Andrus Kalvet, dirigent IAS
 KAMMERKOR FRÅ ESTLAND

 Med medlemar frå Osterøykoret som gjestar
Andrus Kalvet, dirigent
FREDAG 24. APRIL 2020 KL.1900
HOSANGER KYRKJE, OSTERØY
GRATIS ENTRÉ (KOLLEKT)
 Arrangert av Hosanger sokneråd

WWW.OSTEROY.KYRKJA.NO
 VELKOMMEN!

Trusopplæringa på Osterøy

Glimt frå trusopplæringa

Trusopplæring er eit viktig arbeid i kyrkja. På Osterøy får born sitt første tilbod alt som babyar – med babysong i borgstova ved Hamre kyrkje og i Kyrkjesenteret.

TEKST OG FOTO: REIDUN VEVLE, HELGA ASKELAND MJELSTAD OG ANNE VIKNE

PÅ BABYENS PREMISSAR: Nokre av borne synest dei er for store til å bli lagt på rygg på golvet medan mamma syng om Sakkeus som var ein liten mann. Då får dei sitja eller dei kravlar opp i mamma sitt fang.

Skodda heng lågt over Lonevåg. Ute er det ein sur og våt februar dag, men inne i Kyrkjesenteret er lyset tent og ei god og mjuk matte er lagt ut over golvet.

I ein ring står denne dagen åtte mødre med babyane sine. Helga, trusopplæraren, slær saman to små bjøller. PLING! Emil, Mikkel, Olivia, Lauritz, Amalie, Lukas, Johannes og Mari rettar blikket mot der lyden kom frå. Kva var det?

«Vel møtt her igjen, alle mine vener! Det var fint at alle kunne kome!» syng dei vaksne medan dei dansar enkelt fram og tilbake med babyen trygt inn til brystet. Så helsar alle på kvarandre med song og rørsler.

Song og musikk appellerar

Nokre av desse babyane har vore på baby-song mange gonger, andre er nett begynt, men har større søsken som har vore med tidlegare. Mødrene fortel at dei har fått vita om dette trusopplæringstiltaket først og fremst gjennom dåpssamtale, helsestasjon eller vener. Dei er alle einig om at det er eit godt tiltak for babyen. Song og musikk appellerar, og kontakten mellom stor og liten blir veldig god.

Nokre av mødrene fortel at dei gjerne brukar både songar og regler som dei har lært her når babyen ligg på stellebordet heime eller skal leggja seg for natta. Dei er ikkje i tvil om at dette kan anbefalast til andre. Sjølv så små born som desse likar å sjå andre på sin eigen alder. Det er dessutan kjekt for mødrene å bli kjende med kvarandre og utveksla erfaringar under fruktmåltidet til slutt.

På symboljakt med Helga

Trusopplæringa har fleire tilbod, også til dei litt større borna (sjå fullstendig liste på neste side). Eitt av desse er Tårnagenthelg, eit tiltak retta mot andre- og tredjeklassingar. I Bruvik kyrkje er 2.-7.klasse med. (I dei andre kyrkjene er det 2.-3. klasse)

TÅRNAGENTHELG I BRUVIK KYRKJE: Ungane vart tekne imot av ein tidlegare politimann, som tok fingeravtrykk av kvar deltakar på tårnagentplakat og deltakarkort.

Laurdag 15. februar kom ni spente born til Tårnagenthelg i Bruvik kyrkje. Borna løyste mange mysterium rundt om i kyrkja, og dei fekk òg ringa med kyrkjeklokkene. Etter den lange og strabasiose turen til toppen av kyrkjetårnet, var det godt å få tårnagentmat.

Etter symboljakt med Helga, kom eit uventa og spennande besøk som fortalde om «Den bortkomne sonen». Siste oppdrag var at tårnagentane skulle forberede seg til Tårnagentgudsteneste. På søndag deltok tårnagentane med song og drama av dagens tekst, Matteus 17. Det var ei vellykka helg for både tårnagentane og Bruvik sokneråd som deltok.

Lys Vaken, som blei arrangert før jul, er òg eit populært tiltak. Mange av femteklassingane som var med då møttest i kyrkjesenteret på ein fridag i januar. Gjennom song, dans, film og arbeidshefte løyste dei koden som er lur å kunna, om ein skal finna fram i Bibelen. Ein hemmeleg gjest dukka opp, og dette viste seg å vera ein bibelsk person. Gjennom samarbeidsleikar ute kunne desse kjekke barna bli litt betre kjende med kvarandre.

Trusopplæring våren 2020

- Onsdag 1. april kl. 12.00: Babysong i Lonevåg (Kyrkjesenteret)
- Søndag 5. april kl. 11.00: Dåpsskulen deltar på gudsteneste i Gjerstad kyrkje
- Onsdag 15. april kl. 12.00: Babysong på Hamre (Borgstova)
- Laurdag 18. april kl. 14.00-18.00: Tårnagenthelg for 2. klasse i Hamre kyrkje
- Søndag 19. april kl. 11.00: Tårnagentar deltek på gudsteneste i Hamre kyrkje
- Onsdag 22. april kl. 12.00: Babysong i Lonevåg (Kyrkjesenteret)
- Onsdag 29. april kl. 12.00: Babysong på Hamre (Borgstova)
- Tysdag 5. mai kl. 16.30: Småbarnsong (3-5 år) i Lonevåg (Kyrkjesenteret)
- Onsdag 6. mai kl. 12.00: Babysong i Lonevåg (Kyrkjesenteret)
- Torsdag 7. mai kl. 17.00-19.00: B-dag i Bruvik kyrkje
- Onsdag 13. mai kl. 12.00: Babysong på Hamre (Borgstova)
- Onsdag 20. mai kl. 12.00: Babysong i Lonevåg (Kyrkjesenteret)
- Onsdag 27. mai kl. 12.00: Babysong (avslutning) på Hamre (Borgstova)
- Tysdag 2. juni kl. 16.30: Småbarnsong (3-5 år) i Lonevåg (Kyrkjesenteret)

«HERREN VELSIGNE DEG»:
Mødrene bles såpebobler som dalar som «velsigning» over dei små, medan songen tonar mjukt i rommet.

TÅRNAGENTAR I KYRKJETÅRNET:
Dei unge agentane fekk òg testa ut kyrkjeklokkene.

Årets fasteaksjon er viktigere enn noensinne

For å hindre spredning av korona-smitte ble årets bøssebæringsaksjon avlyst. Dette betyr at pengene til årets fasteaksjon samles inn digitalt.

29.-31. mars skulle 40.000 bøssebærere ha gått fra dør til dør for å samle inn penger for å gi sårbare mennesker tilgang til rent vann og god hygiene.

For å hindre spredning også her hjemme i Norge, har Kirkens Nødhjelp bestemt at dør til dør ikke kan gjennomføres i år. Dette betyr at pengene til årets fasteaksjon i stedet samles inn via Vipps 2426, via fasteaksjonen.no og på sosiale medier, særlig Facebook.

Du kan bidra ved:

- Vipps til 2426
- SMS med kodeord VANN til 2426 (dette trekker 200 kroner fra avsender)
- Betalingsfunksjon på fasteaksjonen.no
- Innsamlingsaksjoner via sosiale medier, særlig Facebook

DEN NORSKE KYRKJA

Osterøy

GUDSTENESTER VERT AVLYST

Alle gudstenerer eit stykke fram i tid er avlyst for å unngå spreiding av koronaviruset. Vi trykker derfor ikkje gudstenerelista denne gongen, og oppfordrar deg i staden til å følgje med på kyrkjelydens eiga nettside (osteroy.kyrkja.no) og Facebook-side (facebook.com/KyrkjaOsteroy).

Haus sokneråd

Frå venstre framme: Wenche Rivenes Antun, Magrethe Rippe Ådland, Kristine Aasheim, Madli Kvamme Hannisdal og Inge Sørheim.
Bak frå venstre Helga Rivenes Lone, Rita Vatle og Agnar Vatle.

SLEKTERS GANG

Døypete:

Haus

02.02 Natalia Planterhaug Mjelde

Gjerstad

23.02 Benjamin Solberg

23.02 Oliver Laastad Jæger

Hamre

26.01 Noelle Myking Vedå

16.02 Live Mathisen

16.02 Tomine Hopsdal-Skogli

08.03 Lukas Siglevik Sørstrønen

Hosanger

12.01 Lilliane Kalleklev Dos Santos

02.02 Ellie Nylund Øvsthus

02.02 Marco Balestrand Daltveit

02.02 Marte Landøy-Melchersen

Gravlagte:

Bruvik

14.02 Ingebjørg Bruvik

Haus

10.03 Inger Anny Heimvik (bisetting)

Gjerstad

28.01 Anna Irene Skjerpeng

03.03 Anna Hauge

Hamre

27.02 Agnar Lutnæs

03.03 Grete Almås (bisetting)

Hosanger

21.02 Gerd Konstanse Mjøs

28.02 Marit J. Bysheim

06.03 Håkon Bysheim

Bunad og stakkastovo as

Ny bunad

Omset

Allt av tilbehør

Ring for avtale 56191800

Hodlebrautsvegen 18, Osterøy næringspark, 5281 Valestrandsfossen
www.bunadogstakkastovo.no